

PARAGRAF

5

MANTIK / MUHAKEME
SÖZEL YETENEK
AKIL YÜRÜTME
GRAFİK / TABLO OKUMA
GÖRSEL YORUMLAMA

★ YÖRÜNGE SERİSİ ★

VIDEO
ÇÖZÜMLÜ

ISLEYEN
ZEKA

5. Sınıf

PARAGRAF

Paragraf sorularını çözerken;

- Paragraf soruları okuduğunuzu anlamaya yönelik sorulardır. Kitap okuma alışkanlığınızın olması paragraf sorularını daha kolay çözmenizi sağlayacaktır.
- Öncelikle soru kökü ve şıklarına göz ucuyla bakmalısınız.
- Olumsuz ifadelerle dikkat etmelisiniz.
- Bütün şıkları mutlaka okumalısınız.
- Soruları paragrafa göre yorumlamalısınız.
- Soruyu okurken önemli kelimelerin altını çizmelisiniz.
- Seçenekleri okurken seçenekler ile ilgili düşüncelerinizi kısa ifadelerle not almalısınız.
- Paragraf sorularında pratiklik kazanmanız için düzenli bir şekilde her gün bir test çözmek size katkı sağlayacaktır. Paragraf soruları diğer sorulardan daha kolaydır. Çünkü cevabı kendi içerisinde bulabilirsiniz. Bunu unutmamalısınız.
- Paragrafta yapı konusunu iyi kavramalısınız. Bu, diğer paragraf sorularını çözerken doğru adım atmanızda size yardımcı olacaktır.

Soru Sayısı

418

YENİ MÜFREDATA UYGUN
TAM HÜCRELEME SİSTEMİ

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir. Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayımlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

290819 – B4

ISBN: 978 – 605 – 250 – 204 – 4

Yayın Koordinatörü

Selim AKGÜL

Yazarlar

Komisyon

Editör

Merve ER

Dizgi

İşleyen Zeka Dizgi Birimi

Basım Yeri

İŞLEYEN ZEK A YAYINCILIK

Ostim Mahallesi, Enerji Caddesi, 1207. Sokak, No: 3/C-D
Ostim, Yenimahalle / ANKARA

Tel: (0850) 302 20 90 • (0549) 814 44 13

Değerli Öğretmen Arkadaşlarım ve Sevgili Öğrenciler,

Eğitim öğretim sürecinde öğrencilerimiz çeşitli sınavlarla karşılaşmaktadır. Öğrencilerimizin bu süreci başarılı bir şekilde tamamlamalarında onlara destek olmak amacıyla “İşleyen Zeka Yayınları” olarak uzman bir kadroyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Yayın çalışmalarımızı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının yayımladığı öğretim programlarına göre hazırlıyoruz. İçeriklerimizi hazırlarken kazanım ekseni çalışıyor, konu anlatımlarında ve sorularda tüm kazanımları işliyoruz. Kazanım dışında kalan içeriklere ve sorulara yayınlarımızda yer vermiyoruz. Müfredat değişikliklerini anında takip ederek ve yayınlarımızı sürekli güncelleyerek öğrencilere her zaman yeni müfredata göre sunuyoruz.

“İşleyen Zeka Yayınları” olarak yaptığımız ihtiyaç analizleriyle öğrencilerin farklı şekilde oluşan ihtiyaçlarını gidermek için ürün yelpazemizde birbirinden farklı çalışmalara yer veriyoruz. Bu kapsamda “yörünge serisi, tüm dersler konu anlatımı, tüm dersler soru bankası, yaprak test ve denemeler” gibi farklı yayınlarla karşınıza çıkıyoruz.

“İşleyen Zeka Yayınları”nın size en uygun ürününü seçerek sizler de başarıya emin adımlarla koşabilirsiniz. Başarı dileklerimizle...

Selim AKGÜL
Yayın Koordinatörü
selimakgul@isler.com.tr

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

PARAGRAFIN YAPISI

Giriş Cümlesi.....	7
Sonuç Cümlesi	11
Paragrafın Akışı.....	15
Paragraf Oluşturma	17

2. ÜNİTE

PARAGRAFIN KONUSU / BAŞLIĞI

Paragrafın Konusu / Başlığı	25
-----------------------------------	----

3. ÜNİTE

PARAGRAFIN ANA DÜŞÜNCEİ

Paragrafın Ana Düşüncesi	35
--------------------------------	----

4. ÜNİTE

PARAGRAFIN YARDIMCI DÜŞÜNCELERİ

Paragrafın Yardımcı Düşünceleri	51
---------------------------------------	----

5. ÜNİTE

METİN TÜRLERİ VE HİKÂYE UNSURLARI

Metin Türleri ve Hikâye Unsurları	67
---	----

6. ÜNİTE

METİN KARŞILAŞTIRMA

Metin Karşılaştırma.....	77
--------------------------	----

7. ÜNİTE

TABLO / GRAFİK / GÖRSEL OKUMA

Tablo / Grafik / Görsel Okuma.....	85
------------------------------------	----

8. ÜNİTE

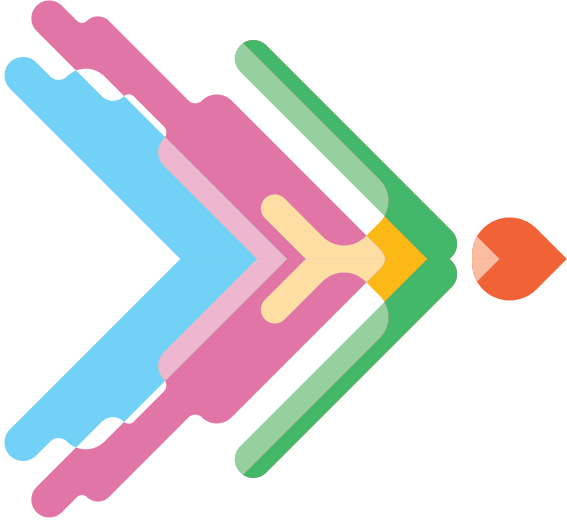
SÖZEL YETENEK / MUHAKEME / AKIL YÜRÜTME

Sözel Yetenek / Muhakeme / Akıl Yürütme.....	95
--	----

9. ÜNİTE

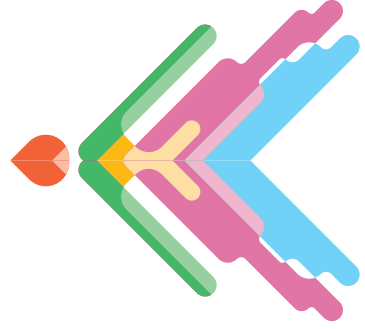
YENİ NESİL PARAGRAF

Yeni Nesil Paragraf.....	105
Cevap Anahtarı	125

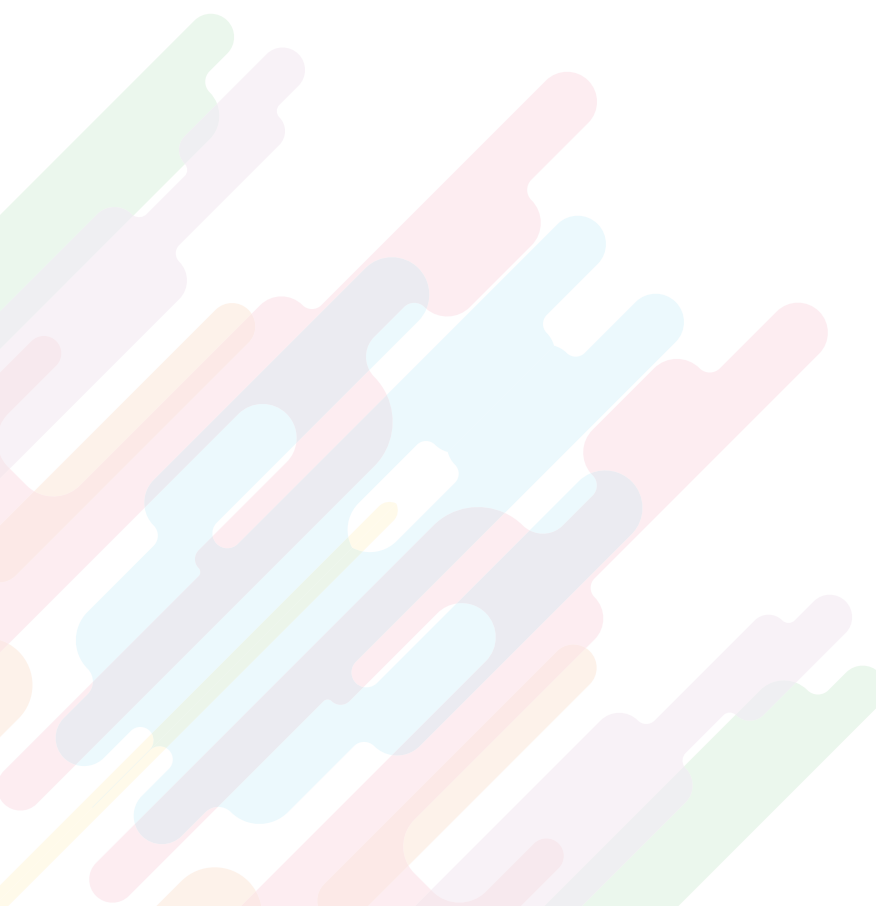

1. Ünite

Paragrafın Yapısı

- **Giriş Cümlesi**
- **Sonuç Cümlesi**
- **Paragrafın Akışı**
- **Paragraf Oluşturma**

Giriş Cümlesi

1. ---- İçinde insan sevgisi bulunan bir kişinin kimseye kötülüğü de dokunmaz. Bir insanı sevebiliyorsak bir hayvanı ya da bir nesneyi rahatlıkla sevebiliriz. Ayrıca sevdiğimiz kişilere yeterince saygı göstermiyor ya da güvenmiyorsak sevgimiz tam anlamıyla sevgi sayılmaz. Sevgisiz bir insanın içinde kin, öfke, hırs gibi pek çok kötü duygu barınır. İnsanın bu gibi duygular ile rahat bir yaşam sürdürebilmesi imkânsıza yakındır. Kişi hem kendine hem de çevresindekilere zarar verir. Toplumdan dışlanır. Ama seven, sevilen kişi herkes tarafından sevilir. Düşmanı olmaz. Hem kendisine hem de çevresindekilere faydası dokunur. Bu durumda hangi insan sevgisizliği tercih eder ki?

Bu metnin başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Bir insanın sahip olması gereken en önemli özellik insan sevgisidir.
B) İnsanlarla ilişkilerimizde iletişim çok önemlidir.
C) İnsandaki şefkat, merhamet gibi duygular sevginin bir açılımıdır.
D) Toplum tarafından dışlanmak istemiyorsak insanlarla ilişkilerimize dikkat etmeliyiz.

2. ---- Fakat günümüzde dünyanın her tarafında pek çok insan uyku ile ilgili problemler yaşıyor. Öyle ki günümüzde insanlar bir asır önce yaşayan atalarına göre günde iki saat daha az uyuyor. Uyku ile ilgili problemler yüzünden yaşanan maddi kayıpların, bazı ülkelerde ülkenin yıllık toplam gelirinin %1'ine kadar çıktığı düşünülüyor. Bütün bunlara rağmen uyku üzerine yeterli miktarda araştırma yapıldığı söylenemez.

Bu metnin başına, anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Bilinen ilk uyku araştırması çok eskilere dayanıyor.
B) Sağlıklı bir yaşam için uykunun önemi aşikâr.
C) Sağlıklı bir uyku uyuyan insanlar gün içinde daha enerjik oluyor.
D) Uykunun hangi saatler arasında olması gerekir?

3. ---- Güzelliğini görebilmekte saklıdır o güzellikler. Hayatımızın da mevsimleri vardır. Çocukluğumuz, gençlik yıllarımız, olgun yaşlarımız ve yaşlılık dönemi... Her dönem, mevsimlerin tabiatın çehresini değiştirdiği gibi bizi de değiştirir. Yaprakların sararması misali, yaşlandıkça çocukluk ve gençlik yıllarına özgü pırıltı da fotoğraflarda kalır.

Bu metnin başına anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Her mevsim güzeldir.
B) Her mevsimde insanın beklentileri değişir.
C) Güzellik algımız yaş ve cinsiyete göre farklılık arz eder.
D) Fotoğraflardaki güzellikler herkese geçmiş hatırlatır.

4. I. Üstelik, açık havada işlenen dersi takiben sınıf ortamında işlenen derslerde de öğrencilerin derse olan ilgileri daha fazla oluyor.
II. Ancak, yapılan çalışmalar, 9-10 yaşlarındaki çocukların açık havada işlenen derslerde derse olan ilgilerinin ve dikkatlerinin arttığını gösteriyor.
III. Doğal olarak, dersler de okul içerisindeki dört duvarın arasına sıkıştırılmış dersliklerde işlenir.
IV. Öğretmen ve öğrenci kavramlarını kullandığımızda gözümüzde canlanan şey, genellikle bir bina formundaki okuldur.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir metin oluşturulduğunda hangisi bu metnin giriş cümlesi olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. I. Üstelik başkalarını aldatırken bir oyuna giriştiğimizi biliriz yine de kendimizi aldatmaya kalktığımız zaman samimi olmadığımızın farkına bile varmayız.
- II. Çünkü kendi kendimizi aldattığımız zamanlar da vardır.
- III. Bence, yalan söyleyenleri de başkalarını aldattıkları için hor görmemeli.
- IV. İnsanlar vardır, başkalarını aldatırlar, yalan söylerler.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir metin oluşturulduğunda ilk cümle hangisi olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. Aşağıdakilerden hangisi bir paragraf giriş cümlesi olmaya uygun değildir?

- A) Ünlü bir mimar, bir keresinde "Mimarlığın temel taşı oyuklardır." demişti.
- B) Eskiden inşaatçıların en büyük problemi, yapıyı zayıflatarak çökertmeden yapıda nasıl oyuk açacaklarıydı.
- C) Eğer açılacak delik gerçekten çok büyükse, gerçekten çok büyük bir blok kullanmak zorundaydı.
- D) Eski çağlarda yaşayan bir inşaatçı, duvara bir kapı veya pencere açmak isterse, kalaslarla bunu desteklemek isterdi.

7. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olabilir?

- A) Meryemce romanı, Meryemce isimli bir kızın hayatını anlatıyor.
- B) Adam olmuş da bu soruları çözmeye çalışıyor.
- C) Hakkı ile Yalçın eskiden de böyle iyi arkadaşlıklar.
- D) Eyvah, yine anahtarımı yanıma almayı unmuşum! Gördün mü?

8. I. Lut Denizi'ne ve Gerek Dağları'na bakıyorum.
- II. Başımı çevirdiğim zaman Karame'nin kubesi gözüme çarpıyor.
- III. Zeytindağı'nın tepesindeyim.
- IV. Daha ötede, Kızıldeniz'in bütün sol kıyısı, Hicaz ve Yemen var.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir metin oluşturulduğunda hangisi bu metnin giriş cümlesi olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

9. I. Gelir kaynaklarından biri de "gazve" adı verilen baskın ve yağmalardır.
- II. Şeyh ve emirlere denizden İngiliz altını, karadan Osmanlı altını gider.
- III. Bunlar, toprakla deniz arasındaki boşlukta hüküm süren devlet taslaklarıdır.
- IV. Arabistan ve Irak çöllerinde yarı bağımsız şeyhlikler ve emirlikler vardır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir metin oluşturulduğunda hangisi bu metnin giriş cümlesi olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

10. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olmaya uygundur?

- A) Ancak benim işim hem kolay hem de zor çünkü kayıtlarıma tarih eklemek zorundayım.
- B) Kitabımda, her bir düşünürün çalışmalarına genel bir bakışla birlikte biyografik bilgi sunuyorum.
- C) Burada bahsettiğim, sadece genel okuyucunun bilgisi değil, benim bilgimdir aynı zamanda.
- D) Bu güçlüğe çözüm bulmak amacıyla okuyucuya şunu hatırlatmak isterim.

Giriş Cümlesi

1. I. İlk bakışta birbiriyle çatışır görünen bu iki duyguyu sevgi kelimesinde birleştirebiliriz.
II. Beş Şehir'in konusu, hayatımızda kaybolan şeylerin ardından duyulan üzüntü ile yeniye karşı beslenen iştiyaktır (Güçlü istektir).
III. Bu itibarla, onların arkasında kendi insanımızı ve hayatımızı, kültürümüzü görmek doğru olur.
IV. Bu sevginin kendisine çerçeve olarak seçtiği şehirler, benim hayatımın tesadüfleridir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir metnin oluşturulduğunda hangisi bu metnin giriş cümlesi olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. ---- Ama arkadaşının hangi hediyelerden hoşlandığını bilmediği için ne alacağına bir türlü karar veremiyordu. Derin derin düşünürken aklına Tolga'nın kendisine evde besledikleri kaplumbağanın bilinmeyen bir sebeple öldüğünü, onun bu olaya çok üzülüğünü anlattığı geldi. Hemen heyecanla hayvan satan bir dükkana gidip hediyesini aldı.

Düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi bu metnin giriş cümlesi olabilir?

- A) Yarın herkes bu doğum günü partisine gelecek.
B) Ali, arkadaşı Tolga'ya doğum günü hediyesi alacaktı.
C) Tolga ile geçen hafta da çarşıda dolaşmıştık.
D) Ali'nin en sevdiği arkadaşı Tolga'ydı.

3. ---- Hâlbuki bu sınavı kazanmak için çok çalışması gerekiyordu. Sınav yaklaştıkça kafası allak bullak olmuştu. Bir rehberden yardım alması yararlı olabilirdi. O, bu sorunu kendi kendine halletmeye karar verdi.

Düşüncenin akışına göre bu metnin ilk cümlesi aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Yarın son sınavına girecekti.
B) Dikkatini bir türlü toplayamıyordu.
C) Artık kendi ayaklarının üzerinde durmalıydı.
D) Sınavlara girip çıkmaktan yorulmuştu.

4. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olmaya uygun değildir?**

- A) Küçük Kara Balık günlerdir derin derin düşünüyordu.
B) Küçük Kara Balık, ailesiyle küçük bir dereye yaşıyordu.
C) Bütün anneler gibi Küçük Kara Balık'ın annesi de durumu anladı.
D) Küçük Kara Balık, kıyıya yakın yerlerde yüzer ve çocukları izlerdi.

5. **Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olabilir?**

- A) Bütün bunların o gün onunla konuşurken duyduklarım da elbet payı vardır.
B) Önce kim olduğumu, ne iş gördüğümü, Erzurum'da ne vakitten beri bulunduğumu açıklayayım.
C) Gerçi bu şehri o hikâyelerde bulmak mümkün değildi.
D) Erzurum hikâyelerini dinlediğim insanlardan biri, Ahmet Muhtar Bey'dir.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olmaya uygundur?

- A) Sanatçılar, dış dünyadan algıladıkları bu görüntüleri iç dünyalarıyla birleştirerek eserlerine yansıtırlar.
- B) Sözcükleri, kişilerin özelliklerine göre ve titizlikle seçmesi, ustaca kullanması üslubuna ayrı bir özellik kazandırmıştır.
- C) Öykülerinde konu olarak genelde insan ve deniz işlenir.
- D) Bazı öykülerinin ana konusu ise insan ve hayattır.

7. I. Atatürk de bildiğimiz gibi sandalyeye oturmuş.
- II. Atatürk de "Ata biner gibi... Ata biner gibi... Ata biner gibi..." diye kendi kendine mırıldanarak en müsait vaziyeti almış.
- III. "Olmadı Paşam!" demiş, "Rıcam ata biner gibi oturmanızdı."
- IV. Ölümünden evvel Doktor Tarık Temel, filmin çekilebilmesi için Atatürk'ün sandalyeye oturmasını rica etmiş.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir metin oluşturulduğunda hangisi bu metnin giriş cümlesi olur?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

8. I. Bilmiyorlar ki iyi sanatçı olmak, eleştiriye açık insanların harcıdır; eleştirilmeden başarılı olmak olanaksızdır.
- II. "Evet, ama, fakat, hayır, şey, yani, tabii ki dediğiniz yanlış" laflarıyla işi idareye çalışıyorlar.
- III. Sanatçılar eserlerine yapılan eleştirileri nedense kabul etmek istemiyorlar.
- IV. Çok açık gaflarını bile bir türlü görmek istemiyorlar.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir metin oluşturulduğunda hangisi bu metnin giriş cümlesi olur?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olmaya uygun değildir?

- A) Sait Faik'in hikâyelerine toplumun her kesimi, her insan, her duygu konu olmuştur.
- B) Gözlem yeteneği güçlü yazarlar konu sıkıntısı çekmezler.
- C) Sait Faik, İstanbul'un daha çok kenar mahallelerini ve adaları anlatmıştır.
- D) Sait Faik, İstanbul'un daha çok kenar mahallelerini ve adaları bunun için anlatmıştır.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz?

- A) Sanatçı, yorulunca zorlu hayatına bir çizgi çizmek, yaşadığı yerden kaçmak ister.
- B) Özetleyecek olursak hayatın herhangi bir dakikası, birkaç saati öykülerine konu olabilir.
- C) Erdemli insan, başkalarını ve kendini gaza getirmeden önce kendini kontrol etmeye çalışır.
- D) Yazarların eserlerinde çevrelerini anlatmaları iyidir ne var ki bu, bazen aşırıya kaçıyor.

11. Aşağıdaki cümlelerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olmaya uygun değildir?

- A) İster inanın ister inanmayın, bu, benim için hakiki zevkti.
- B) Sabriye Hanım, evimizin genel temizliği ve mutfak işleriyle ilgilenir.
- C) Hayatımın her safhasında yeni şeyler öğrenmeye, yeni yerler keşfetmeye çalıştım.
- D) Genç bir kadın, kendisine gelen evlenme teklifine nasıl karşılık verir?

1. Gülmeye alışmak deyip geçmeyiniz. İkinci Dünya Savaşı'ndan önce, belki de Birinci Dünya Savaşı'nın yarattığı ruh hâli yüzünden Avrupa'da bazı milletler çok az güldüklerini fark etmişlerdi. Âdeta neşe azalmış, insanlar fazlasıyla somurtmuşlardı. Bunun en çok Macarlar farkına varmışlar ve hatırımda kaldığına göre Budapeşte'de insanlara gülmeyi öğreten bir okul açmışlar. O zaman bu okula pek çok öğrenci yazılmış; özel olarak yetiştirilmiş hocalar gülmeyi ya öğrenmemiş veya unutmuş olan yaşlı başlı öğrencilerine hayatın türlü olayları karşısında evlerinde, çalıştıkları yerlerde, nasıl güleceklerini öğretmişler. ----

Bu metin aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanabilir?

- A) Onun her kusuru yapabileceğini ve bütün kursuların affedilmeye layık olduğunu önceden kabul ettiğimiz için çocuk karşısında gülümser bir yüz takırız.
- B) O insanlar şimdi ne hâldedirler pek bilmiyoruz ama çok eski tarihlerde insanları biraz olsun gülmeye alıştırmak için harcanan gayret herhâlde boşuna değildi.
- C) Japonlarda yüksek terbiye, en büyük matem günlerinde bile gülümsemeyi emreder. Kocasını ölen bir Japon kadını ziyaretçilerini gülerek karşılamak zorundadır.
- D) O hâlde insan eliyle oluşturulmamış bir doğa harikası da sanat eseri olamayacağı gibi, insan eliyle oluşturulsa bile, estetik ve yaratıcılık değeri olmayan ürünler de sanat eseri sayılamaz.

2. **Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın sonuç cümlesi olamaz?**

- A) Sana bütün bunları anlatacağım ama korktuk.
- B) Sonuç olarak şu karara varıyoruz, insan her zaman aynı olgunlukla hareket edemez.
- C) Bugün yeterince yorulmuştum ve dışarı çıkacak gücüm yoktu.
- D) Sınavların sonuçlarını öğrenmeden bu şehirden ayrılmak istemiyorum.

3. Üzülerek görüyoruz ki etrafımız çocuklarımızı hazırcılığa ve kolaycılığa alıştırdığımız pek çok örnekle dolup taşıyor. Bir 5. sınıf annesinin liseye hazırlık için çocuğu dershaneye giderken kendisinin de onunla birlikte derse girdiğini duyunca çok kötü oldum. Bir yandan bu durumu pek çok farklı sebebe bağlarken asıl meselenin çocuğunun "not tutmaya" vakit harcamasını önlemek için onun yerine not tutmak amacıyla derse girdiğini öğrendim. Bu gerçek hikâyeye daha büyük bir soruyu kendimize sormamız gerektiğini düşünüyor. ----

Bu metin, anlam akışına göre aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanabilir?

- A) Aslında not tutarak çocuklar bilgilerini tazelemiş ve pekiştirmiş olmuyorlar mı?
- B) 5. sınıf velileri, öğrencilerin sınav yoğunluğunu dikkate alarak onlara gerekli ortamı hazırlamalı.
- C) Bu yoğunluk içinde, çocuklarımız hayattan zevk almayı unutuyorlar mı dersiniz?
- D) Her şeyi çocuklarımıza altın tepside sunarak daha büyük bir kötülük mü yapıyoruz?

4. **Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın sonuç cümlesi olamaz?**

- A) Sonuç olarak kişinin kitap okumasının hem derslerine hem de kültürüne katkı sağlayacağını söyleyebiliriz.
- B) Tüm bunlar şunu gösteriyor, iletişim eksikliği birçok alanda bizi zor durumda bırakıyor.
- C) Bizimle birlikte gelmemesi bende birtakım şüpheler uyandırmıştı zaten.
- D) Çok şey anlatacağım sevgiyle ilgili, sevgi her yaşta insanın ihtiyaç duyacağı bir olgudur.

5. I. Yazı, insanoğlunun hafızasının yükünü hafifletmiş, fikirsel enerjisini başka işlere yöneltebilmesini sağlamıştır.
- II. Böylece, insanlar ve toplumlar arasında dünya görüşleri ve amaçları açısından da etkileşime kaynaklık etmiştir.
- III. Yazının kullanımı bilginin yalnızca görünen birikimine değil, nitelikli, kaliteli gelişimine de katkıda bulunmuştur.
- IV. Basım yoluyla çoğaltım, bu gelişmeye daha geniş ve yeni boyutlar katmış, hız kazandırmıştır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir metin oluşturulursa hangisi son cümle olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. I. Yanlarına gidip bir süre onlarla konuştum.
- II. Üsküdar sahil yolunda bisikletimle ilerlerken denize girenleri gördüm.
- III. Diğerlerinin, onun bu sözüne çok da kulak astıkları yoktu.
- IV. Kıyıda çok uzaklaşmayın, dedi içlerinden biri.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir metin oluşturulursa hangisi son cümle olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi bir metnin sonu cümlesi olmaya uygun değildir?**

- A) Bu nedenle trafik kurallarına uyalım ki kaza olmasın.
- B) Kazaların temelinde dikkatsizlik ve kurallara uymamak vardır.
- C) Ne yazık ki bazı sürücüler ve yayalar kurallara uymuyor.
- D) Kurallara uymayanların yanında uyanlar da zarar görmektedir.

8. I. Kalem unutmaz çünkü bir dakika sonra unutulacak sözleri yazıya aktarır, kayıt altına alır.
- II. Bir atasözümüz "Âlim unuttur, kalem unutmaz." diyor.
- III. Böylece bu sözler artık yüzyıllara meydan okur.
- IV. Bütün atasözlerimiz gibi çok doğru.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir metin oluşturulursa hangisi son cümle olur?

- A) IV. B) III. C) II. D) I.

9. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi bir paragrafın sonu cümlesi olabilir?**

- A) Mavi Göl, büyük kaya kütlelerinin ve kar yığınlarının arasından gökyüzünü inceliyordu.
- B) Okuma; yaşamı renklendiren, insanın bilgi ve kültürünü geliştiren bir beceridir.
- C) Ne yazık ki altı ay sonra hocam hastalandı ve ben, hocama şunları soramayacağım.
- D) Bu da gösteriyor ki dil, toplumların yaşadığı coğrafya ve iklim koşullarından etkilenmektedir.

10. I. Emilmediği için öylece taşın, toprağın, tozun ve kumun içinde kalır.
- II. Çünkü yağmur neredeyse hiç yağmadığı için mineraller su ile birlikte yıkanıp gitmez.
- III. Bölgede doğru düzgün bir bitki örtüsü de olmadığından zemindeki bu mineraller bitkiler tarafından da emilmez.
- IV. Büyük Sahra arazisi, mineral bakımından son derece zengindir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir metin oluşturulursa hangisi son cümle olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

Sonuç Cümlesi

1. I. Böylece mal sözcüğü kültür değişimi sonunda öteki nesnelere de içine aldı.
- II. Çünkü bir zamanlar çobanlıkla geçinen dedelerimiz servet olarak yalnız bu büyükbaş hayvanları tanıyorlardı; başka kültür çevreleriyle temasa geçince, servet olarak başka nesnelere de öğrendiler.
- III. Söz gelimi, önceleri sırf koyun, sığır, deve gibi hayvanların topuna birden mal denirken, bu sözcük bugün daha çok, her türlü taşınabilen servet anlamında kullanılmaktadır.
- IV. Sözcükler zamanla, çeşitli sebeplerle, çok değişik kavramları karşılar hâle gelebiliyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir metin oluşturulduğunda hangisi sonuç cümlesi olur?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisi bir paragrafın sonuç cümlesi olabilir?

- A) Sonrasında biz öğretmenler olarak kendi uygulamalarımızda bu yaklaşımı sergileyerek örnek olmalıyız.
- B) Biz öğretmenler öğrencilerimizin kendi sorumluluklarını alarak zorluklarla ve imkansızlıklarla baş etmelerini sağlamak için neler yapabiliriz?
- C) Böylece farklı parçaları bir araya getirerek öğrencilerin ihtiyacına yönelik uygulamalar geliştirebiliriz.
- D) Öncelikle onların sahip oldukları imkânları nasıl etkili bir şekilde kullanabileceklerini ve zorlukları nasıl yeni bir fırsata dönüştürebileceklerini öğretmeliyiz.

3. Aşağıdaki bölümlerden hangisi bir paragrafın sonuç bölümü olabilir?

- A) Pencereden bakıyorum, tertemiz bir hava, berrak... Bir çekicilik vardır Ankara'nın ışığında, İstanbul'ununki gibi öyle baygın değildir: yarı sevdalı, yarı hüznü hüyalar kurmaya sürüklemeyen insanı, çıkıp gezmeye çağırır.
- B) Neye yazdım bu satırları? Hiç... Işığa hasretimi, ışıklı yaz günlerine hasretimi söylemek istedim, işte o kadar. Böyle geldi, böyle yazdım.
- C) Acayıptır hatıra, bakarsınız, en büyük sıkıntılara, sadece geçtikleri için, geçmişe karıştıkları için bir güzellik veriverir.
- D) Kış günlerinin o saatlerinde günü tamamlamak için geceden kesilip gündüze eklenen saatlerinde, siz de öyle misiniz bilmiyorum, ben bir şaşkına dönerim.

4. Aşağıdaki bölümlerden hangisi bir paragrafın sonuç bölümü olabilir?

- A) Bu kadar soru soran öğretmen topluluğunun sorularının nitelikleri nasıl diye baktığımızda yine sıkıntılı bir tablo görüyoruz.
- B) Yine aynı araştırmada, çeşitli dersler ve konularda sorulan sorular incelendiğinde bu soruların öğrencileri çok az düşünmeye iten, yaratıcı düşünmeye sevk etmeyen, bilgi düzeyinde kaldığı anlaşılıyor.
- C) "Bir öyküdeki ana karakter kimdir?", "Amerikan devrim tarihi kaçtır?" ve içinde "evet" ve "hayır" cevapları içeren sorular bu araştırmada rastlanılan soru düzeyleridir.
- D) Sonuç olarak öğrenciler düşünme etkinliğine girmedikleri için öğrenmenin de gerçekleşmediği görülüyor.

5. Aşağıdaki cümlelerle bir paragraf oluşturulmak istense hangisi son cümle olur?

- A) Birinci neden, insanların çoğu tembellik hâlinde yaşadığının farkında bile değil.
- B) Son olarak da insanlar tembelliği yenmek için ihtiyaç duydukları teknik bilgiye sahip değil.
- C) İnsanlar tembellikten neden kurtulamıyor?
- D) İkinci neden, insanlar tembellik hâlinde yaşamalarının nedenini kendi içlerinde değil dışlarında arıyorlar.

6. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın sonuç cümlesi olabilir?

- A) Yeryüzündeki pek çok hikâye, toprakta başlar.
- B) Milyonlarca sene önce denizlerde ölen sız hayvan ve bitki, deniz tabanında üst üste yığıldı.
- C) Özetleyecek olursak hayatın herhangi bir dakikası, öykünün konusu olabilir.
- D) Her sıvının kendine göre bir akışkanlık derecesi vardır.

7. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın sonuç cümlesi olabilir?

- A) Çarşı esnafı bunu protesto etmek için kepenkleri indirdi.
- B) Ülkede çok sayıda bulunan bu kişilere yönelik karşı eylemler düzenlendi.
- C) Bununla birlikte yetkililer halka sabır tavsiye ediyordu.
- D) Halk bir mucize bekliyordu, sonunda beklenen mucize çok geçmeden geldi.

- 8. I. Niyeti bilimsel alanda ilerlemek olan Ali Kuşçu, bir süre sonra hükümdardan gizli İran'a gitti.
- II. 1400 yılında Semerkant'ta doğan Ali Kuşçu, Semerkant Medresesinde eğitim gördü.
- III. İran'ın Kirman şehri o zamanlar bir ilim merkezi idi ve Ali Kuşçu, burada öğrenimini tamamlayıp tekrar Semerkant'a döndü.
- IV. Zamanın âlimi Bursa'lı Kadızade Rumi'den ve bizzat hükümdar Uluğ Bey'den özel dersler aldı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir metin oluşturulursa hangisi son cümle olur?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

9. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın sonuç cümlesi olabilir?

- A) Söylediğine göre macera dolu bir yolculukmuş.
- B) Çok uğraştım, sonunda kitabımı tamamlayabildim.
- C) Bu şarkının kimin bestesi olduğunu merak ediyorum.
- D) Eski evimizin bahçesindeki ağaçlar bakımsızlıktan kurumuş.

10. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın sonuç cümlesi olamaz?

- A) Kısacası, bu işin sonunda kaybeden yine siz olacaksınız.
- B) Sonuç olarak, iki köy halkı kendi aralarında anlaşarak işi tatlıya bağladılar.
- C) Bu da gösteriyor ki her şey eninde sonunda aslına dönermiş.
- D) Ancak olaylar hiç de sizin dediğiniz gibi gerçekleşmedi.

Paragrafın Akışı

1. Araştırmalara göre soru sorularak yapılan öğretim verimi artırıyor. Tabii nitelikli ve yerinde soruların faydası oluyor. ---- Öğrenci derse katılsın, öğrenci konuyu öğrensin, öğrenci kendini ifade etme becerisi kazansın diye vs. Ama öğretmen iyi soru soran olmadığı sürece, öğrencilerden de nitelikli soru sormayı bırakın, doğru cevap vermeyi beklememelidir.

Bu metinde noktalı yerlere anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Yapılan eğitim reformları ne derece faydalı oluyor?
B) Okullarımızdaki eksiklikleri hep beraber tamamlamalıyız.
C) Nitelikli sorular nitelikli öğrenciler demektir.
D) Peki öğretmenler neden soru sorar?

2. (I) Başarının getirdiği en büyük armağanlardan biri de kişisel özgürlüktür. (II) Başarılıysanız seçen siz olursunuz, başarısızsanız seçilen siz olursunuz. (III) Dünyanın en ilginç olaylarından biri, bir ailenin iki çocuğundan birinin çok başarılı, diğlerinin ise başarısız olmasıdır. (IV) Bu durum aileleri bir başarı laboratuvarına çevirir. (V) Aynı gen ve çevrede yetişen iki farklı başarı analizi de diyebiliriz buna.

Bu metin iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) V.   B) IV.   C) III.   D) II.

3. Doğal afetlerin son yıllarda artmasının nedeni, küresel ısınmaya bağlı değişikliğidir. (I) İklim değişikliğinin belirtilerini meteorolojik uç değerlerdeki artış olarak biliyoruz; bu uç değerler: aşırı yağış, şiddetli fırtınalar ve sıcaklık artışlarıdır. (II) Çok yakın geçmişte Türkiye ve Dünya bunları yaşadı ve yaşamaya da devam ediyor. (III) Türkiye, Kuzey Yarım Kürede ve farklı iklimlerin yaşadığı bir ülkedir. (IV) Küresel ısınmanın önüne geçilemediği için uç değerlerdeki artış daha da artarak sürecektir; küresel sıcaklıkta 1°C'lik artış uç değerlerdeki olayları %30 oranında artırıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlam akışını bozmaktadır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

4. (I) Okullarda yeterli ve dengeli beslenmenin teşvik edilmesi ve öğrencilere doğru beslenme alışkanlıklarının kazandırılması amacıyla ABD, Avustralya, İngiltere ve Avrupa Birliğine bağlı birçok ülkede okul kantinlerinde satılan gıda maddeleri ile ilgili standartlar geliştirilmiştir. (II) Ayrıca Dünya Sağlık Örgütü ve Avrupa Birliği tarafından üye ülkelere çocukların sağlıklı beslenmelerine yönelik önlemler alınması tavsiye ediliyor. (III) Ülkemizde tam gün olan ve yemek hizmeti sunulan okul sayısının yetersiz olması nedeniyle çocukların birçoğu okulda buldukları sürede okul kantinlerinde satılan yiyecek ve içecekleri tüketiyor. (IV) Dolayısıyla kantinlerde satılan gıdaların niteliği çocukların sağlıksız beslenmesinde çok önemli rol oynuyor.

Bu metin iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.